

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ผู้บริหารโรงเรียน ศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด ในปีการศึกษา 2534 ที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 6

1.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 250 คน และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 125 คน ศึกษานิเทศก์อำเภอ จำนวน 34 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 7 คน รวมตัวอย่างประชากร และผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 416 คน

2. เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบสำหรับครูผู้สอนกลุ่ม
 ภารงานและพื้นฐานอาชีพ จำนวน 1 ชุด แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 ชุด
 และแบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 1 ชุด มี
 รายละเอียด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบทดสอบความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มภารงานและพื้นฐานอาชีพ
 หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษา
 ปีที่ 5 และ 6 ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ และแบบทดสอบ มีลักษณะ เป็นแบบ
 เลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก

ชุดที่ 2 แบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบสอบถาม 2 ฉบับ ดังนี้

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้ในการ
 พัฒนาหลักสูตรกลุ่มภารงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความ
 ต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ประกอบด้วย สถานภาพของผู้ตอบ
 แบบสอบถาม และแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ และเติมคำลงในช่องว่าง จำนวน
 19 ข้อ

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามสำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์
 จังหวัดเกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มภารงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก
 ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ประกอบ
 ด้วย สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสอบถาม มีลักษณะ เป็นแบบ เลือกตอบ และเติมคำ
 ลงในช่องว่าง จำนวน 19 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามและแบบทดสอบไปให้ผู้บริหาร
 โรงเรียนและครูผู้สอนกลุ่มภารงานและพื้นฐานอาชีพในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรด้วย
 ตนเองและผู้ช่วยวิจัย จำนวน 13 คน ส่วนศึกษานิเทศก์อำเภอ และศึกษานิเทศก์จังหวัด
 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ และได้รับข้อมูลกลับคืนจากแบบทดสอบสำหรับครูผู้สอน

กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และแบบสอบถามสำหรับ
ศึกษานิเทศก์ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ และแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน และ
ศึกษานิเทศก์ โดยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ด้านความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวงงานเลือก
ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

1. ด้านสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ผลการวิจัย
พบว่าครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 62.4 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ในช่วง
31-40 ปี ร้อยละ 63.6 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.0 ได้รับการอบรม
สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ร้อยละ
61.6 มีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพในช่วง 1-5 ปี ร้อยละ 42.0
และปฏิบัติการสอนงานประดิษฐ์ ร้อยละ 50.0

2. ด้านความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวง
งานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
และ 6 พบว่าครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 52.8 มีความรู้ในการพัฒนา
หลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวงงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการ
ของท้องถิ่น อยู่ในระดับที่ยังต้องปรับปรุง รองลงมา ร้อยละ 32.8 มีความรู้ระดับปานกลาง
และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 1.2 ที่มีความรู้ระดับดีมาก ซึ่งมีผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาหลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ หมาวง
งานเลือก พบว่าครูมีความรู้ระดับยังต้องปรับปรุง ซึ่งมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ไม่ดี ในเรื่อง
จุดมุ่งหมายของงานเลือก โครงสร้างของหลักสูตรในงานเลือก การเลือกสอนงานเลือก
และมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ดีในเรื่องการประเมินผล

2.2 ด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่าครูมีความรู้ระดับปานกลาง ซึ่งมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ไม่ดี ในเรื่องหลักในการปฏิบัติการสอน ข้อที่ควรคำนึงถึงในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน และมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ดี ในเรื่อง การเขียนกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการสอน และกิจกรรมที่เหมาะสมกับงานเลือก

2.3 ด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหา พบว่า ครูมีความรู้ระดับยังต้องปรับปรุง ซึ่งมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ไม่ดี ในเรื่องหลักในการจัดกระบวนการเรียนการสอน สิ่งที่ยึดในการประเมินผล

2.4 ด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ พบว่าครูมีความรู้ระดับยังต้องปรับปรุง ซึ่งมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ไม่ดีในเรื่องเกณฑ์ในการพิจารณาในการเปิดสอนงานเลือก จุดประสงค์ของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน การประเมินผลรายวิชาใหม่ การขออนุญาตใช้รายวิชาใหม่ การสังเคราะห์ความจำเป็นในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำรายวิชาใหม่ และมีครูที่ตอบแบบทดสอบได้ถูกต้อง ในเรื่องสภาพการณ์ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการเลือกสอน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

1. ด้านสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 87.2 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 40.8 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.4 โดยที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้บริหารโรงเรียนอยู่ในช่วง 11-20 ปี ร้อยละ 38.4 และได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ร้อยละ 89.6

2. ด้านความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาหาความรู้ของครูในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 93.6 มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ มีการศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 84.8 ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นำความรู้ไปใช้ ร้อยละ 83.2 ซึ่งใช้ในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน และร้อยละ 33.6 พบว่ามีปัญหาด้านครูศึกษาเอกสารไม่เข้าใจ

2.2 ด้านความรู้ของครูในการดำเนินการในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 96.0 มีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ร้อยละ 96.8 โดยศึกษาหลักสูตร ร้อยละ 85.6 กำลังเริ่มดำเนินการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 44.8 มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ร้อยละ 68.0 มีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 4.0 ที่จัดทำรายวิชาใหม่ โดยที่ ร้อยละ 60.6 เลือกเรื่องในการสอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องด้านเนื้อหากับงานอาชีพในท้องถิ่น ร้อยละ 96.8 โดยใช้วิธีสอนแบบปฏิบัติจริง ซึ่งร้อยละ 83.2 ได้นำวัสดุท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ร้อยละ 88.8 มีการประเมินผลโดยการตรวจผลงานของนักเรียน ร้อยละ 66.4 ได้นำผลจากการประเมินไปใช้แนะแนวนักเรียน และร้อยละ 47.2 มีปัญหาด้านการขาดงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตร

2.3 ด้านการจัดปัจจัยส่งเสริมครูในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 99.2 มีความเห็นว่าครูผู้สอนกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ มีเอกสารสำหรับค้นคว้า มีการส่งเสริมให้จัดอบรมครู และร้อยละ 45.6 ที่ส่งเสริมโดยการจัดประชุมชี้แจง นอกจากนี้ได้ส่งเสริมด้านการจัดครูเข้าสอน ร้อยละ 88.8 โดยการจัดครูเข้าสอนตามความถนัดความสามารถในงานอาชีพ ร้อยละ 76.0 ได้จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ร้อยละ 36.8 ส่งเสริมโดยการจัดงบประมาณ และกำหนดให้มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ร้อยละ 67.2 และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 7.2 ที่กำหนดให้จัดทำรายวิชาใหม่

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มภาระงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

1. ด้านสถานภาพของศึกษานิเทศก์ พบว่าศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 75.6 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 65.9 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 90.2 มีประสบการณ์ในการเป็นศึกษานิเทศก์กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 58.5 โดยมีประสบการณ์อยู่ในช่วง 5-10 ปี และร้อยละ 97.6 ได้รับการอบรม สัมมนา เกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

2. ด้านความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ซึ่งมีผลการวิจัยดังนี้

2.1 ด้านการดำเนินการให้ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 73.2 มีความคิดเห็นว่าได้ดำเนินการให้ครูมีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร ร้อยละ 41.3 มีการให้คำแนะนำกับครูในการพัฒนาหลักสูตร และร้อยละ 63.4 ได้จัดอบรมให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรไปแล้ว นอกจากนี้ ร้อยละ 92.7 ได้ส่งเสริมให้มีการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งร้อยละ 65.9 ได้ชี้แจงให้ครูสอนงานเลือกได้เหมาะสม โดยที่ ร้อยละ 80.5 ส่งเสริมในการนำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน และร้อยละ 41.5 พบว่ามีปัญหาด้านไม่มีงบประมาณในการอบรม สัมมนา

2.2 ด้านการเตรียมการในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 70.7 มีความคิดเห็นว่าเป็นที่ ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีการเตรียมการในการพัฒนาหลักสูตร โดยการศึกษาหลักสูตร ซึ่งร้อยละ 80.3 มีการเตรียมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยมีครูเป็นผู้เตรียมการและได้เริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นบางส่วน และยังไม่ได้จัดเก็บอย่างเป็นระบบ โดยที่ ร้อยละ 39.0 ได้ดำเนินการสำรวจความสนใจและความถนัดของนักเรียน ร้อยละ 82.9 ได้จัดเตรียมเอกสารหลักสูตรไว้สำหรับให้ครูได้ค้นคว้า และร้อยละ 70.7 พบว่ามีปัญหาด้านครูยังไม่มีความเข้าใจในการเตรียมข้อมูลพื้นฐาน

2.3 ด้านการส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตร พบว่าศึกษานิเทศก์ ร้อยละ 68.3 ได้ส่งเสริมครูด้านการนิเทศ ติดตามผล ร้อยละ 41.5 ส่งเสริมครูในการจัดทำรายวิชาใหม่โดยการให้เอกสารไปศึกษา และร้อยละ 75.6 ได้ดำเนินการให้ครูมีความสนใจในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 53.7 ยังไม่ได้

ดำเนินการให้ครูจัดทำรายวิชาใหม่ ซึ่งร้อยละ 78.0 ได้ส่งเสริมในการปรับกิจกรรมการเรียน การสอน และร้อยละ 53.2 มีการกำหนด เรื่องการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ในแผน พัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัด และมีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 9.8 ที่มีการกำหนดให้จัดทำ รายวิชาใหม่

อภิปรายผลการวิจัย

1. ด้านสถานภาพของครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงาน เลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิงและอยู่ในช่วงอายุ 31-40 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ นับว่า เป็นสิ่งที่ดีสำหรับนักเรียนที่ได้ครูที่มีความรู้ และมีความสามารถมาสอน นอกจากนี้ครูผู้สอนกลุ่ม การงาน และพื้นฐานอาชีพยังได้รับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และมีประสบการณ์ในการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐาน อาชีพอยู่ในระหว่าง 1-5 ปี ซึ่งนับว่าเป็นช่วงเวลาที่ยังไม่มีประสบการณ์มากนัก อย่างไรก็ตาม ครูผู้สอนส่วนมากต้องสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ เนื่องจากได้รับมอบหมายจากผู้บริหาร โรงเรียน และเพราะ เป็นครูประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา มิได้สอนโดยความสมัครใจ หรือสอน เพราะความสามารถ มีความรู้ความชำนาญทางด้านนี้ หรือศึกษาด้านนี้มาโดยตรง ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ลักขณา สมเชื้อ (2524) และภิรม ศรีเพชร (2526) มีผลการวิจัย สอดคล้องกัน และพบว่าครูผู้สอนส่วนมากต้องสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเพราะความจำเป็น เนื่องจาก เป็นครูประจำชั้น ไม่ได้สมัครใจสอนหรือสอนเพราะมีความรู้ความชำนาญในเนื้อหา ต่าง ๆ อย่างแท้จริง และจากการวิจัยของ อรุณ เฉลิมธีรพันธ์ (2527) พบว่า ครูผู้สอน กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมดไม่ได้จบมาทางด้านอาชีพโดยเฉพาะ จึงเป็นปัญหาในการสอน ส่วนในด้านการปฏิบัติการสอนในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ งาน หมวดงาน เลือก พบว่าครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ ส่วนมากสอนงานประดิษฐ์ แต่ เนื่องจากครูผู้สอนจะขาดความรู้และทักษะ เฉพาะงานในงานประดิษฐ์และงานช่าง (วิรัช ชูสูงเนิน, 2527) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาวิชางานประดิษฐ์และงานช่างนั้น ส่วนใหญ่เป็น เนื้อหาที่ต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญเฉพาะ แต่ครูผู้สอนส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิการศึกษาทางด้าน อาชีพโดยตรงก็ย่อมทำให้ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในงานด้านนี้ สำหรับวิธีการแก้ไขนั้น ควรให้มีการจัดอบรมการสอนงาน เลือกในงานอาชีพต่าง ๆ ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพเพิ่มเติม

แก่ครู เพราะการจัดหาครูที่สำเร็จการศึกษาทางด้านอาชีพโดยตรงในระดับประถมศึกษาชั้น
 เป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ควรเลือกสอนงานที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เพราะจะได้นำ
 ทักษะหรือวิทยาการในท้องถิ่นมาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนได้

2. ด้านความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก
 ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ของครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6
 ผลการวิจัย พบว่าครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
 และ 6 มีความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้
 เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น อยู่ในระดับที่ยังต้องปรับปรุง ซึ่งผู้วิจัยแยก
 ประเด็นในการอภิปรายดังนี้

2.1 ด้านการศึกษาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก
 ผลการวิจัย พบว่าครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีความรู้ระดับยังต้องปรับปรุง และใน
 การออกแบบทดสอบครูออกแบบทดสอบได้ดีในเรื่องการประเมินผล และครูออกแบบทดสอบได้
 ไม่ดีในเรื่องจุดมุ่งหมายของงานเลือก โครงสร้างของหลักสูตรในงานเลือก การสอน
 งานเลือกในเรื่องการศึกษาหลักสูตรนั้น เป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนซึ่งจะต้องศึกษาหลักสูตร
 อย่างละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการใช้หลักสูตร และเพื่อจะได้ใช้หลักสูตรได้ตรงตามวัตถุประสงค์
 จึงควรจะต้องมีการศึกษาหลักสูตร และวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อให้เห็นจุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตร
 และนำจุดด้อยมาพัฒนาหลักสูตร

จากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าได้ส่งเสริมด้านเอกสาร
 หลักสูตร และครูได้ศึกษาความรู้พื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร โดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตร
 มากที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
 และจากปัญหาในการศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร พบว่าครูศึกษาเอกสารไม่เข้าใจ
 จึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการศึกษาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐาน
 อาชีพ หมวดงานเลือก และงานวิจัยของกรมวิชาการ (2523) พบว่า ครูผู้สอนกลุ่มการงาน
 และพื้นฐานอาชีพ ร้อยละ 40 ตอบถูกเกี่ยวกับรายละเอียดพื้นฐานของงานบังคับ และร้อยละ
 39 ตอบถูกเกี่ยวกับรายละเอียดพื้นฐานงานเลือก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร
 เทียมเมือง (2519) พบว่า ครูยังไม่เข้าใจหลักสูตรดีพอ ในการศึกษาหลักสูตรนั้นนับว่าเป็น

หน้าที่โดยตรงของครูผู้สอนทุกคนที่จะต้องทำความเข้าใจ สามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้ บรรลุผลมีประสิทธิภาพและสามารถวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นได้ ซึ่งในการวิเคราะห์และพัฒนาหลักสูตรนั้นยังเป็น เรื่องใหม่สำหรับครูเพราะหลักสูตร เติ้งจะเปิดโอกาสในการที่จะพัฒนาหลักสูตร เพราะในการที่จะทำการพัฒนาหลักสูตรนั้นครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ หรือศึกษามาโดยตรง หรือได้รับการอบรม สัมมนา หรือมีประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรจึงจะสามารถพัฒนาหลักสูตรให้บรรลุผลได้และจากผลการวิจัยของ วรภรณ์ บางเลี้ยง (2524) พบว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ได้เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในรูปของเอกสาร และการจัดประชุมอบรม โดยมีวัตถุประสงค์ใหญ่คือ ให้ผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เข้าใจหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ การนำหลักสูตรไปใช้ รวมทั้งแนวทางกว้าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่น เท่านั้น

ในการที่ครูศึกษาหลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ หวดวงาน เลือก ไม่เข้าใจนั้น จะมีผลไปถึงการนำความรู้ที่ศึกษาไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นและอาจ เนื่องมาจากวิธีการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น ซึ่งในเอกสารได้รวมสาระสำคัญของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นไว้ด้วยกัน ในด้านการพัฒนาหลักสูตรจึงไม่เด่นชัดนัก ส่วนในการศึกษาหลักสูตร เพื่อนำไปพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น เป็นเพียงการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในเรื่องแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้มากกว่าจะเป็นการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เพื่อนำไปพัฒนาให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นจึงอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ครูมีความรู้ในด้านการศึกษาหลักสูตรกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพอยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง

2.2 ด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพมีความรู้ระดับปานกลาง และครูได้ตอบแบบทดสอบได้ดีในเรื่อง การเขียนกิจกรรมการเรียนการสอนในแผนการสอน กิจกรรมที่เหมาะสมกับงานเลือก และครูส่วนมากตอบแบบทดสอบไม่ได้ในเรื่องหลักในการปฏิบัติการสอน ข้อควรคำนึงถึงในการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนับว่าครูมีความรู้ในด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากครูได้ทำการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่แล้ว

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่าครูผู้สอนกลุ่มงานและ
 พื้นฐานอาชีพศึกษาหาความรู้ จากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง
 พ.ศ. 2533) และนำความรู้ไปปรับกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ
 วิโรจน์ วัฒนานิมิตรกุล (2530) พบว่าในการจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนแบบให้
 นักเรียนได้ปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับเกณฑ์ของ หินิจ รัตนกุล (2517) เสนอแนะหลักการ
 สอนว่า ครูไม่ควรเป็นฝ่ายแสดงความคิดเห็นคนเดียว แต่ควรส่งเสริมและกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติ
 หรือแสดงความคิดเห็นกระทำด้วยตนเอง ซึ่งในภาคเรียนปฏิบัติเด็กจะต้องมีโอกาสฝึกฝนการ
 ทำงานและฝึกทักษะด้วยตนเอง

ผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ ครูผู้สอนกลุ่มงานและพื้นฐาน
 อาชีพสอนด้วยการปฏิบัติจริงและนำวัสดุท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน นับได้ว่าเป็นวิธีการ
 ที่ดีวิธีหนึ่งที่จะแก้ปัญหาการขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ เพราะการที่ครูนำทรัพยากรท้องถิ่นมาใช้จะเป็น
 คำนวัสดุหรือบุคลากรในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรนั้น เป็นการส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอน
 ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น ในการนำบุคลากรท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรนั้น น่าจะทำได้ดีแต่กลับ
 ไม่มีการนำมาใช้ จากการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528)
 พบว่าเป็นเพราะโรงเรียนไม่ขอความร่วมมือจากชุมชนหรือขอความร่วมมือแล้ว แต่ได้รับการ
 ปฏิเสธ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนเข้าใจและเห็นความสำคัญของ
 กลุ่มงานและพื้นฐานอาชีพ นอกจากผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่ ได้ส่งเสริมครู
 โดยการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน แต่จากผลการวิจัยของ หิมล วิเศษสังข์
 (2525) พบว่า ความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนในกลุ่มงานและ
 พื้นฐานอาชีพยังอยู่ในระดับน้อย ซึ่งในการที่ผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมในด้านนี้ให้กับครูผู้สอนนั้น
 จึงนับว่าเป็นการเพิ่มระดับความพร้อมในด้านนี้ให้มากขึ้น

ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า
 ได้ส่งเสริมในด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอนและได้กำหนดการปรับกิจกรรมการเรียน
 การสอนไว้ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับจังหวัด ซึ่ง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรภรณ์ บางเลี้ยง (2534) พบว่าได้มีการปรับกิจกรรมการเรียน
 การสอนในกลุ่มนี้ จะเห็นได้ว่าครูผู้สอนได้ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับห้องเรียน

อยู่ จึงทำให้ผลของความรู้ที่อยู่ในระดับพอใช้ได้ เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ ซึ่งนับได้ว่าเป็นผลดี ในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

2.3 ด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหา จากผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอน กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ มีความรู้ระดับยังต้องปรับปรุง และในการออกแบบทดสอบมีครู ส่วนมากออกแบบทดสอบไม่ได้ ในเรื่องหลักในการจัดกระบวนการเรียนการสอน และสิ่งที่ยึด ในการประเมินผล ครูจึงควรที่จะมีการศึกษาในด้านนี้อย่างละเอียด และสามารถนำไปปฏิบัติ ในการปรับรายละเอียดของเนื้อหาได้

จากผลการวิจัยด้านความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน พบว่า ครูเลือก เรื่องที่จะนำมาสอนในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก โดยคำนึงถึงความสอดคล้อง ด้านเนื้อหากับงานอาชีพในท้องถิ่น ซึ่งเป็นหลักในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่นอยู่แล้ว จึงควรที่จะต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับท้องถิ่นด้วย นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ได้ชี้แจงให้ครูเลือกสอนงานเลือกได้เหมาะสม ในการเลือกสอนงาน เลือกนั้น กรมวิชาการ (2527) ได้เสนอแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อให้รัดกุมและเป็นประโยชน์ ต่อผู้เรียนให้มากที่สุด ควรอยู่ในรูปของคณะกรรมการและคำนึงถึงสภาพของท้องถิ่นด้วย ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2525) ให้คำแนะนำว่า ควรให้โรงเรียนแต่งตั้งในรูปคณะกรรมการเพื่อพิจารณาตัดสินใจ เลือกสอนงานเลือก โดยคำนึงถึงความสนใจ ความถนัดของนักเรียน ความพร้อมของครู ของผู้บริหารโรงเรียน ของผู้ปกครอง ความเหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ทรัพยากร วิทยาการ และสถานประกอบอาชีพอิสระ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างงานเลือกกับงานพื้นฐาน

ในด้านการประเมินผลผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอน ประเมินผลโดยการตรวจผลงานของนักเรียนและนำผลไปแนะแนวการเรียนแก่นักเรียน สำหรับการประเมินผลในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพนั้นควรประเมินทั้งกระบวนการทำงานและผลงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวการปฏิบัติในการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2526) ได้กล่าวว่า แนวปฏิบัติในการสอนโดยเฉพาะวิธีการประเมิน ได้กำหนดให้ประเมินทั้ง 2 ส่วนคือ ประเมินในขณะที่ปฏิบัติงาน เพื่อดูกระบวนการทำงานว่า ได้ทำ

ถูกต้องตามขั้นตอนหรือไม่ และประเมินผลหลังการสอนเพื่อดูความสำเร็จของงาน สำหรับวิธีการที่ใช้ในการวัดผลการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ใช้การสังเกตการปฏิบัติงาน มีการชี้แจงหลักเกณฑ์และกำหนดวิธีการประเมินผลให้นักเรียนก่อน เริ่มสอนและชี้แจงข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบหลังการสอน การสังเกตการปฏิบัติงานนั้นจะดูถึงนิสัยในการทำงานของนักเรียน ช่วยให้นักเรียนมีการปฏิบัติงานที่จริงจัง ไม่หยาบโห้งเป็นระเบียบ ครูควรให้ความสำคัญในเรื่องการวัดผลประเมินผลให้มากกว่านี้ตลอดจนมีการปรับรายละเอียดของเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น เพื่อที่นักเรียนจะได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2.4 ด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ จากผลการวิจัยพบว่าครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพมีความรู้โดยรวมในระดับยังต้องปรับปรุง มีครูตอบแบบทดสอบได้ดี ในเรื่องสภาพการณ์ ในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การสังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการเปิดสอนงานเลือก และครูส่วนมากตอบแบบทดสอบไม่ได้ ในเรื่องเกณฑ์ในการพิจารณาในการเปิดสอนงานเลือก จุดประสงค์ของการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานการประเมินผลรายวิชาใหม่ การขออนุญาตให้ใช้รายวิชาใหม่ การสังเคราะห์ความจำเป็นในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การจัดทำรายวิชาใหม่ ในการพิจารณาหลักสูตรด้านการจัดทำรายวิชาใหม่นี้จะต้องมีการให้ความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ และให้ครูได้ลงมือปฏิบัติจริงในโรงเรียนด้วยจึงจะทำให้มีประสบการณ์ ซึ่งในการให้ความรู้นั้น อาจจะให้โดยการจัดอบรม หรือหาเอกสารที่มีเนื้อหารายละเอียดแบบเจาะลึก เรื่องการจัดทำรายวิชาใหม่หรือส่งเสริมให้ครูได้เรียนโดยตรงในสถานศึกษาจะทำให้สามารถเพิ่มพูนความรู้ของครูให้เพิ่มขึ้น

จากความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลสนับสนุน พบว่ายังไม่ได้ดำเนินการให้ครูพัฒนาหลักสูตรด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ ร้อยละ 53.7 และมีการจัดทำรายวิชาใหม่ เป็นเพียงส่วนน้อยซึ่งจัดทำในระดับโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีการเตรียมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนเป็นผู้เตรียมข้อมูลพื้นฐานและได้เริ่มเก็บข้อมูล เป็นเพียงบางส่วน จัดเก็บที่โรงเรียนแต่ยังจัดเก็บไม่เป็นระบบ และยังมีเพียงส่วนน้อยที่กำหนด เรื่องการจัดทำรายวิชาใหม่ให้มีไว้ในแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนและในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัด ซึ่งอาจจะยังเป็นเรื่องใหม่จึงทำให้ยังไม่ได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัด แต่ในการจัดทำ

รายวิชาใหม่ เป็นการพัฒนาหลักสูตรที่ลงลึกถึงท้องถิ่นอย่างแท้จริง จังหวัดจึงควรให้ความสำคัญในการจัดทำรายวิชาใหม่ให้มากขึ้น เพราะจะทำให้เด็ก เรียนได้ เรียนรู้ และนำวิชาที่เรียนไปปฏิบัติได้จริงในท้องถิ่น

นอกจากนี้ยังพบว่า มีการสำรวจความสนใจ ความถนัดของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการดำเนินการจัดการสอนงาน เลือก โดยมุ่ง เน้นให้ตอบสนอง ความสนใจ ความถนัด ความสามารถของนักเรียนและอาชีพในท้องถิ่น ดำเนินการ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีทักษะ และความสามารถพื้นฐานด้านวิชาชีพ เกณฑ์การจัดการสอนงานเลือก ส่วนใหญ่พิจารณาจากความพร้อมของโรงเรียน และ Hoppock (1976) ได้เสนอแนะว่า วิชาชีพที่เปิดสอนในโรงเรียนหรือสถานศึกษาต่าง ๆ ควรมีลักษณะ เป็นไปตามความต้องการและความจำเป็นของสังคม ผู้เรียนได้นำไปใช้ได้ สามารถยืดหยุ่นนำไปใช้ในลักษณะใกล้เคียงกันได้ และในการจัดครูสอนงานเลือกในกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ พบว่าจัดครูเข้าสอนตามความถนัดและความสนใจในงานอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ เจริญธีรพันธ์ (2527) พบว่าการจัดสอนงานเลือกในโรงเรียนส่วนใหญ่ได้คำนึงถึงความสามารถในการสอนและความเหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นแต่ในทางกลับกันแนวคิดในการสร้างหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ถือว่าครูผู้สอนไม่จำเป็นต้องมีความรู้เฉพาะอย่าง (พรเทีย ปทุมศิริ, 2525) ซึ่งวิธีการในการแก้ปัญหาทำโดยการนำวิทยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน จึงควรคำนึงถึงความถนัดและความสนใจในงานอาชีพของครู และความสนใจของนักเรียนและสภาพของท้องถิ่นนำมาเป็นหลักหรือแนวทางในการเปิดสอนงานเลือก เพื่อจะได้ตอบสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ว่าต้องเลือกสอนงานเลือกให้ตรงกับความสนใจของผู้เรียน อาชีพในชุมชน หรือให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น แต่ถ้าในโรงเรียนมีครูพอตื้นชั้น ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีโอกาสที่จะเลือกครูผู้สอนได้ตามความถนัดและความสนใจในงานอาชีพแล้ว ควรแก้ปัญหาด้วยการนำวิทยากรท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ในการเรียนการสอนใช้วิธีสอนแบบให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง สำหรับการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริงนั้น เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่ต้องการให้การเรียนการสอนกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ได้ให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการทำงาน อันเกิดจากประสบการณ์ตรง ให้มากที่สุด เพื่อจะได้เป็นพื้นฐานในการทำงานต่อไป

2.5 ด้านปัญหา พบว่ามีปัญหาในการศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งผลการวิจัยจากความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนพบว่าครูศึกษาเอกสารไม่เข้าใจจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้มีปัญหาในการศึกษาหาความรู้ ส่วนด้านความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์พบว่าให้คำปรึกษาแก่ครูเมื่อมีปัญหา ให้คำแนะนำในการพัฒนาหลักสูตรและติดตามผล ควรจัดให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการศึกษา เอกสารหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้มีการจัดอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งจากการวิจัยของ ช่อทิพย์ ธรรมรักษ์ (2525) พบว่าครูผู้สอนมีความต้องการให้ศึกษานิเทศก์อำเภอรับผิดชอบในการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินการพัฒนาสมรรถภาพการสอนกลุ่มการทำงาน และพื้นฐานอาชีพและควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จะทำให้ครูได้รับประโยชน์มากกว่าการอบรมทั่วไป

ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์พบว่า สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมอกเภอ ไม่มีงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อุดสาห์ พาสกุล (2531) พบว่าสาเหตุที่การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นไม่ได้ผลเท่าที่ควร เป็นเพราะสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดและสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่างประสบปัญหาด้านงบประมาณ แนวทางแก้ไขคือ ให้นำหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับสูงจุดสรรงงบประมาณด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยเฉพาะ หรือควรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือกันในลักษณะกลุ่มโรงเรียนอาจมีการเชิญวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ บุคลากรในท้องถิ่นร่วมกันจัดทำช่วงปิดภาคเรียน

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่ามีปัญหาด้านครูไม่มีความเข้าใจในการเตรียมข้อมูลพื้นฐาน ซึ่งจากผลการวิจัยด้านการเตรียมข้อมูลพื้นฐานนั้นพบว่าครูได้เตรียมข้อมูลเพียงบางส่วน แต่ยังไม่จัดเก็บอย่างเป็นระบบ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูได้รับความรู้ เพราะการดำเนินการในรูปแบบนี้สามารถตอบสนองความต้องการของครูได้ เพราะเป็นการให้ผู้เข้าประชุมเรียนรู้และมีโอกาสฝึกและมีส่วนในการทำงานร่วมกัน (ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์, 2524) เพราะเรื่องการเตรียมข้อมูลพื้นฐาน เป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาหลักสูตร

จากผลการวิจัยครั้งนี้ข้อมูลที่แสดงให้เห็นว่า ครูยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นศพอในด้านการศึกษหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหา และด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ ซึ่งในการที่ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจหรือยังต้องปรับปรุงให้มีความรู้ความเข้าใจให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นนั้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าเอกสารที่ทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำขึ้นยังไม่ส่งผลให้ครูได้นำไปปฏิบัติอย่างแท้จริง และเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ต่อการปฏิบัติ ดังนั้นถึงแม้ว่าทางกรมวิชาการจะให้แนวทางไปปฏิบัติครูก็ยังคงเกิดความไม่เข้าใจและไม่สามารถปฏิบัติได้ ทำให้การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ยังมองไม่เห็นเด่นชัดนัก นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่งที่จะส่งผลถึงคุณภาพของกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และสะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมในด้านความรู้ให้กับครูยังไม่เพียงพอและขาดประสิทธิภาพควรเร่งรัดให้มีการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยเฉพาะครูผู้สอนให้เข้าใจและสามารถปฏิบัติได้จริงในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

หน่วยงานที่มีภารกิจในการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ในระดับท้องถิ่นจะต้อง เป็นหน่วยงานที่เผยแพร่ความรู้ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมควรจัดให้มีการหมุนเวียนบุคลากร ที่มีความสามารถในท้องถิ่น เพื่อเตรียมการเกี่ยวกับการสร้างหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในระดับโรงเรียนและจัดงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตร

ด้วยเหตุนี้จึงควรมีการส่งเสริมความรู้ในด้านการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือกให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในด้านการศึกษหลักสูตรกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหา และด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ โดยในการส่งเสริมให้มีโอกาสได้ศึกษาหาความรู้โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น ในการอบรม การหาเอกสาร ซึ่งเอกสารควรมีรายละเอียดที่ชัดเจนและการส่งเสริมนักเรียนโดยตรงจากสถานศึกษา และต้องลงมือปฏิบัติด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอจนทำให้เกิดเป็นประสบการณ์ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องในระดับท้องถิ่น เช่น ศึกษานิเทศก์อำเภอจะต้องติดตามผลได้อย่างใกล้ชิด เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คำแนะนำช่วยเหลือในการ

แก้ปัญหาและให้คำปรึกษาเพื่อให้ครูเกิดความมั่นใจในการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งจะทำให้ครูมีความเข้าใจในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และควรให้แนวทางที่ละเอียดชัดเจนสำหรับผู้ปฏิบัติใช้เป็นคู่มือดำเนินการต่อไป ส่วนระยะเวลาที่ใช้ในการอบรมเพียงช่วงสั้น ๆ นั้น ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้แค่เพียงการนำหลักสูตรไปใช้ และการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนดเป็นส่วนใหญ่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรดำเนินการให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ครูเกิดความพร้อมในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ในโอกาสที่จะประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ต่อไป ดังนั้นการจัดอบรมการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นจึงมีความสำคัญ และจำเป็นยิ่งในการพัฒนาสมรรถภาพด้านความรู้ของครูผู้สอนในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อสนองจุดประสงค์ของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. จากการวิจัยพบว่าครูยังมีความรู้อยู่ในระดับที่ยังต้องปรับปรุง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่อันสำคัญยิ่งของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะส่งเสริมความรู้ของครูในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นในด้านการศึกษาศึกษาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ด้านการปรับรายละเอียดของงานเลือก และด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ โดยการจัดอบรมและมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
2. ควรจัดให้มีเอกสารเกี่ยวกับเทคนิคการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้ครูได้ศึกษา
3. ศึกษานิเทศก์ควรออกติดตามผลการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพของโรงเรียนในอำเภอของตน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง เพื่อให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษาด้านวิชาการแก่ครู
4. กลุ่มโรงเรียนควรจัดหาข้อมูลพื้นฐานไว้บริการแก่ครูในการพัฒนาหลักสูตรและควรร่วมมือกันภายในกลุ่มโรงเรียนในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพหมวดงานเลือก ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่นให้แก่ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ โดยการจัดอบรม หรือหาเอกสารให้ครูได้ศึกษาหาความรู้ เปิดโอกาสให้ได้ศึกษาต่อด้านการพัฒนาหลักสูตรโดยตรง
2. ผู้บริหารโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียนให้มากขึ้น เพื่อให้ครูใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
3. ผู้บริหารโรงเรียนควรรหาเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น ให้ครูผู้สอนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและ เศรษฐกิจในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับครูผู้สอน

1. ครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพควรรหาความรู้เพิ่มเติมในด้านการศึกษาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ หมวดงานเลือก ด้านการปรับรายละเอียดของเนื้อหา และด้านการจัดทำรายวิชาใหม่โดยวิชาการต่าง ๆ เช่น การรับการอบรม การศึกษาจากเอกสารและการศึกษาโดยตรงจากสถานศึกษา
2. ครูผู้สอนควรเตรียมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพแนวความต้องการของท้องถิ่น
3. ควรพัฒนาหลักสูตรในด้านการปรับกิจกรรมการเรียนการสอน การปรับรายละเอียดของเนื้อหา และการจัดทำรายวิชาใหม่ โดยเฉพาะด้านการจัดทำรายวิชาใหม่ เพราะในด้านนี้จะลงถึงท้องถิ่นอย่างแท้จริง ควรทำอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ และหารูปแบบในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
2. ควรจัดทำชุดการสอนเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
3. ควรศึกษารูปแบบการฝึกอบรมในการพัฒนาหลักสูตรกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น